

Informatiebericht SUA

Openbaar

Van	IND / SUA
Nummer & Titel	IB 2024/87 Besluit-en vertrekmoratorium Syrie
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel / Bescherming / Procesoverstijgend
InformIND Thema	Asiel Thema pagina's Vertrek- en Besluit moratorium
Geldig vanaf	20-12-2024
Geldig tot en met	20-06-2025

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

1. Aanleiding

In een brief dd. 9 december 2024 heeft de Minister voor Asiel en Migratie aan de Tweede Kamer meegedeeld dat besloten is een besluit- en vertrekmoratorium (BVM) in te stellen voor Syrië voor de duur van zes maanden. Het wettelijk Besluit daartoe is op 13 december jl. gepubliceerd in de Staatscourant. Tevens is op 19 december 2024 een WBV gepubliceerd waarmee het landenbeleid op Syrië is aangepast. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/12/09/tk-besluit-en-vertrekmoratorium-syrie>

De achtergrond van het BVM is dat recentelijk de situatie in Syrië in politiek en militair opzicht drastisch is gewijzigd. Vanaf 27 november jl. vond een militair offensief plaats dat op 8 december jl. resulteerde in de inname van Damascus en een machtswisseling in Syrië. Het landgebonden asielbeleid Syrië is derhalve niet langer actueel. Aangezien het onduidelijk en onzeker is hoe de situatie in Syrië op dit moment is en zich gaat ontwikkelen, is het in het algemeen zeer lastig is om een goed gefundeerde beslissing op een asielaanvraag te nemen.

Het Informatiebericht dat op 10 december jl. werd uitgebracht, komt met het onderhavige IB te vervallen (IB 2024/81 Besluit- en vertrekmoratorium (BVM) voor Syrië).

2. Inhoud/Toelichting

Gelet op het besluit- en vertrekmoratorium wordt thans niet beslist op Syrische asielaanvragen voor bepaalde tijd en worden, uitzonderingen daargelaten, ook geen nader gehoren afgenomen.

Reikwijdte toepassing

Het BVM is van toepassing op personen:

- met de Syrische nationaliteit of (Palestijnse) staatlozen voor wie Syrië als gebruikelijke woon- en verblijfplaats geldt, én
- die een asielaanvraag voor bepaalde tijd hebben ingediend of gewezen asielzoekers.

Het BVM ziet niet op asielaanvragen voor onbepaalde tijd, reguliere aanvragen, nareis en intrekingsprocedures.

Uitzonderingscategorieën

Uitgezonderd van de beslissing tot opschorting van de beslistermijn en vertrekplicht zijn de volgende categorieën:

- Personen die niet aannemelijk hebben gemaakt dat zij de Syrische nationaliteit hebben of voor wie Syrië als land van vaste woon- en verblijfplaats geldt (staatlozen, mn staatloze Palestijnen uit Syrië);
- Dublinclaimanten;
- Vreemdelingen ten aanzien van wie een veilig derde land wordt tegengeworpen;
- Vreemdelingen die reeds in het bezit zijn van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat;
- Vreemdelingen die zijn erkend als vluchteling in een derde land dan wel in een derde land anderszins voldoende bescherming genieten;
- Vreemdelingen die een ernstig gevaar voor de openbare orde of nationale veiligheid vormen;
- Vreemdelingen op wie artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag van toepassing is; en
- Vreemdelingen wiens asielaanvraag op grond van artikel 30c Vw buiten behandeling wordt gesteld.

Welke handelingen vinden doorgang en welke niet?

Gedurende het BVM worden er geen nadere gehoren afgenomen en worden geen beslissingen op de asielaanvragen voor bepaalde tijd genomen (voor de uitzonderingen hierop zie hieronder). Ook worden er geen voornemens en beschikkingen uitgebracht.

Aanmeldgehoren en screening blijven wel doorgang vinden.

Gevolgen voor beslistermijnen

Instelling van een besluitmoratorium betekent dat de wettelijke beslistermijn van lopende asielaanvragen en van asielaanvragen, die tijdens het moratorium worden ingediend, wordt verlengd met een jaar. Dat zal in de regel leiden tot een beslistermijn van 18 maanden (6+12), gerekend vanaf datum van de aanvraag. Als de beslistermijn van 6 maanden eerder al is verlengd met 9 maanden, leidt het besluitmoratorium tot een totale beslistermijn van 21 maanden conform artikel 43 van de Vreemdelingenwet 2000.

Bij een gegrond inhoudelijk beroep is de datum van de aanvraag en niet de datum van de uitspraak bepalend voor de vraag wat de beslistermijn is. In BNTB zaken geldt de door de rechtbank opgelegde beslistermijn. Ook in zaken waarin de wettelijke beslistermijn van 6 dan wel (na verlenging met 9 maanden) 15 maanden al is verstreken, geldt het moratorium en worden de beslistermijnen verlengd met één jaar.¹ Het moratorium leidt er echter niet toe dat de maximale wettelijke termijn van 21 maanden kan worden overschreden.

De verlenging van de beslistermijn vloeit rechtstreeks voort uit het besluit tot instelling van het moratorium. Dat laat onverlet dat de vreemdeling per brief moet worden geïnformeerd dat zijn zaak onder het moratorium valt en dat de beslistermijn is verlengd.

¹ De totale beslistermijn wordt ook dan berekend vanaf datum aanvraag (aanvraagdatum + beslistermijn van 6 maanden + verlenging met één jaar = einddatum beslistermijn).

Verstrijken van de beslistermijn van 18 of 21 maanden bij verlenging van de beslistermijn met een jaar op grond van het moratorium

In zaken waarin de beslistermijn van 21 maanden al is overschreden of zal worden overschreden, zal in weerwil van het moratorium moeten worden beslist. Dit geldt ook voor zaken waarin na de normale beslistermijn van 6 maanden + de verlenging met een jaar op grond van het moratorium de termijn van 18 maanden verstreken is. Conform hetgeen met de Tweede Kamer is meegedeeld in voornoemde brief en conform paragraaf C3/2 van de Vreemdelingencirculaire zal de IND in dergelijke zaken besluiten nemen op basis van de individuele merites van een zaak en op grond van hetgeen op het moment van het besluit bekend is over de situatie in Syrië. [Zie interne notitie.]

Uitzonderlijke zaken waarin ondanks het BVM wel beslist kan worden

Het moratorium staat er niet aan in de weg om tussentijds asielbescherming te verlenen aan vreemdelingen die daar aanspraak op maken in verband met individuele feiten en omstandigheden. Gelet op de huidige situatie in Syrië zal daar niet snel sprake van zijn.

[Zie interne notitie.]

Beroepsprocedures

Beschikkingen in lopende (hoger) beroepsprocedures die onder de moratoria vallen, kunnen door JZ worden ingetrokken onder vergoeding van de proceskosten, tenzij het gaat om vreemdelingen die van de moratoria zijn uitgezonderd (bijvoorbeeld vanwege openbare orde aspecten).

Gevolgen vertrek uitgeprocedeerd/geen openstaande asielaanvraag

Uitgeprocedeerde asielzoekers die onder de werking van het vertrekmoratorium vallen, worden gedurende de looptijd van het moratorium niet verplicht terug te keren naar Syrië. Er wordt uitstel van vertrek verleend en er worden opvang en verstrekkingen geboden.

Personen die uitsluitend een reguliere procedure of in het geheel geen verblijfsprocedure hebben doorlopen, vallen niet onder het vertrekmoratorium. Voor de te volgen stappen en systeemhandelingen wordt verwezen naar de Procesbeschrijving Asiel en de Systeembeschrijving Indigo voor A&B en RVN.

Gevolgen i.v.m. artikel 64 Vw

Wanneer een vreemdeling geen lopend asielverzoek heeft, maar er wel een artikel 64 aanvraag openstaat, dan moet er gelet op het belang dat daarbij is, een inhoudelijke beoordeling plaatsvinden en kan die besluitvorming dus niet onder verwijzing naar het besluit- en vertrekmoratorium worden aangehouden.² Daarbij gelden de gebruikelijke criteria. Zie hiervoor verder paragraaf A3/7.1.5 Vc. Daarnaast kan verwezen worden in de motivering.

Zaken afgewezen op grond van 1F, openbare orde en nationale veiligheid

Zoals hiervoor aangegeven, vallen zaken van vreemdelingen op wie artikel 1F Vluchtelingenverdrag van toepassing is, of bij wie sprake is van ernstige antecedenten – die conform artikel 3.105c en/of artikel 3.105e Vb in de weg staan aan verlening van een verblijfsvergunning en op grond waarvan de aanvraag wordt afgewezen op grond van artikel 30b, eerste lid, onder j, Vw – niet onder het besluit- en vertrekmoratorium. Er dient op die aanvragen te worden beslist en de

² Zie uitspraak AbRS d.d. 1 juni 2012, 201200584/1/V1.

beslistermijn kan in die gevallen dus niet op grond van het besluitmoratorium worden verlengd. Wanneer het mogelijk is om deze zaken aan te houden tot het moratorium verloopt (bijvoorbeeld als de beslistermijn op grond van artikel 42, vierde lid, Vw op individuele gronden kan worden verlengd), verdient dit de voorkeur in verband met de vereiste artikel 3 EVRM beoordeling.

In zaken waarin een beslissing niet langer kan worden aangehouden geldt dat de asielaanvraag weliswaar dient te worden afgewezen, maar dat per individueel geval beoordeeld dient te worden of er een terugkeerbelemmering wordt aangenomen.

Herbeoordelen eerder verleende vergunningen

(Lopende) intrekingsprocedures vallen buiten het bestek van het BVM. Er gelden in intrekingsprocedures geen beslistermijnen. Er is geen beletsel nader te horen hangende het BVM. Het zal zeer lastig zijn om te beoordelen of bij terugkeer naar Syrië in de huidige situatie nog altijd sprake is van vervolging of een reëel risico op ernstige schade. [Zie intern notitie.] In zaken waarbij er een connexe procedure (verlenging van de vva-bep of aanvraag vva-onbep) loopt, kan in deze connexe procedure de beslistermijn met maximaal 9 maanden worden verlengd. Juridisch kan worden beargumenteerd dat er sprake is van complexe feitelijke en juridische omstandigheden ex artikel 42, vierde lid, onder 1, Vw.

Standaard verlengingsprocedures

Je kunt in zaken zonder intrekingsprocedure direct overgaan tot het verstrekken van een vva-(on)bepaalde tijd, mits de aanvrager aan de voorwaarden voldoet.

Registratie in Indigo en communicatie naar de aanvrager

Wanneer het besluitmoratorium van toepassing is en de beslistermijn van maximaal 18 of 21 maanden nog niet is verlopen, moet de verlenging van de beslistermijn worden geregistreerd. Ook het uitstel van vertrek in verband met het vertrekmoratorium moet worden geregistreerd. Daarnaast wordt de vreemdeling per brief geïnformeerd dat het besluit- en vertrekmoratorium op hem/haar van toepassing is.

Voor de te volgen stappen en te verrichten systeemhandelingen wordt verwezen naar de Procesbeschrijving Asiel en de Systeembeschrijving Indigo voor A&B en RVN.

Vertrek

Omdat er geen diplomatieke banden werden onderhouden met het Assad-regime was gedwongen vertrek niet aan de orde. Als gevolg van het vertrekmoratorium is t.a.v personen die onder het BVM vallen ook formeel geen gedwongen vertrek mogelijk naar Syrië. Een bewaringsmaatregel ter fine van gedwongen vertrek naar Syrië wordt dan ook niet opgelegd. De inbewaringstelling van Syrische Dublinclaimanten is nog wel mogelijk. Personen die vrijwillig willen terugkeren naar Syrië, kunnen daarbij ondersteuning krijgen van de zijde van de Dienst Terugkeer en Vertrek. Daar doet het moratorium niet aan af.

[Zie interne notitie.]

3. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met SUA, JZ en A&B.